

DINGSDAG 14 SEPTEMBER.

De prijs dezer Courant, die geregeld vijfmaal weks wordt uitgegeven, en wel op Zondag, Dinsdag, Woensdag, Donderdag en Zaterdag, is f 5 in de drie maanden. —

De prijs der Advertentien is, van een regel regels f 1.00, en voor elken regel 50 centen, behalve 35 centen tegelooft plaatsing.

Het ontwerp van wet op de burgerlijke pensioenen.

Onder de menigte wetsontwerpen, als aandachtvaarders, tevens met het budget medegedeeld, behoort ook het ontwerp van wet op de burgerlijke pensioenen, hetwelk geen betrekking heeft tot de staatselijke noch tot de koloniale ambtenaren. Eene wet dienaangaande was bij den zwaren last, dien de pensioenen, dikwerf onverdiend, aan de natie oplegden, lang gewenscht. En zeker, zoo er algemeen gepensioneerd moet worden, schijnt eene wet dienaangaande een vereischte. Wij zeggen: zoo er algemeen gepensioneerd worden moet; want het zou verkieselijk kunnen schijnen het pensioneren af te schaffen, met uitzondering slechts van bekomen wonden, in de dadelijke dienst des lands. In dergelijke zeldzame gevallen zou een ruim pensioen kunnen worden gegeven, zonder voorloopige contributie daartoe. Het schijnt onbillijk, dat de ijverige en moedige dienaar van den staat, die ten gevolge van bekomen wonden gepensioneerd wordt, op ééne lijn met anderen wordt geplaatst.

Over het algemeen zijn wij tegen het pensioneren. Gaat men, gelijk vroeger het geval was, uit van het beginsel: dat zij die het land gediend hebben, in gevorderde jaren door hetzelfde moeten worden onderhouden, dan bezwaart men de schatkist op eene aanmerkelijke wijze; en zulks zonder eenige verplichting; want de burgerlijke landsdienst is geheel vrijwillig; niet alleen wordt niemand gedwongen tot het aannemen van eenen post, maar men wedijvert, men kluipert en kluipert er dikwerf om, men looft premien uit om er eenen te bekomen. Een ambt wordt als eene gunst, als een geluk beschouwd. Stel een jong gepromoveerde; erlangt hij een ambt, zoo heeft hij dadelijk den kost; wil hij, als advocaat, b. v. practiseren, dan zal hij wellicht eenige jaren moeten wachten alvorens iets, laat staan het levensonderhoud, te verdienen. Daarom wordt de posten-carrière dan ook door de meesten verkozen. De ambtenaar wordt als meer begunstigd beschouwd; en daarom, en omdat hij hetgeen hij van zich zelf bezit opleggen kan, terwijl de andere er zijn leven mede moet schragen, wil men hem, den begunstigde, later nog pensioneren; bekommerd als het ware over zijn toekomst, over deszeffs trouw en deurens kruost; terwijl niemand zich bekommert over den andere, die geen post hebbende kunnen bekomen, jaren lang droog brood at of ten koste zijner familie leefde, alvorens hij praktijk erlangen kon. Maar de eerste diende den staat; — ja, doch daarvoor werd hij betaald. Maar de bezoldiging, zegt men, is gering en hij kan daarvan niet opleggen voor den ouden dag. Maar wat kan de ander opleggen die geen post, geen bezoldiging dus genotend erlangende, genoodzaakt wordt op prak- te wachten die uitblijft? Stel twee jong gepromoveerden in de regten van gelijke verdiensten; beiden verlangen u om een ambt; een slechts bekomt het, de andere bekomt eene bezoldiging van f 2000. Tien jaar daarna heeft hij dus f 20,000 van den lande ontvangen, niet gevoelig meer waarnemen, en gij vindt hem te pensioneren, omdat hij van de

ontvangen f 20,000 niet genoeg opleggen kon om voor zich zelve te zorgen. Doch de andere die even veel recht had op een post, en dien gij geen post geeft, die vier of vijf jaren schier niets kon verdienen en, in afwachting van beteren tijd, genoodzaakt was zijn gering kapitaal te verteren, die dan vervolgens eerst 2, misschien 3 duizend gulden won, deze wordt nu eveneens ziekelijk; waarvan zal hij leven? Na den gestelden termijn heeft de eerste f 20,000 van het land getrokken en daarbij zijn eigen kapitaal onaangeroerd kunnen bewaren, ja rente laten dragen; terwijl de tweede misschien ook f 20,000 won, maar niet eveneens zijn kapitaal heeft kunnen behouden. Den eersten, dien gij reeds begunstigt door hem het ambt te geven, wilt gij nog verder begunstigen door pensioen. De tweede die ongelukkiger was en geen ambt kon krijgen, wordt verder aan zijn ongeluk overgelaten. Wij beweren niet dat de staat hem pensioneren moest; maar wij beweren dat hij ook den andere niet behoeft te pensioneren.

Dit heeft men dan ook begrepen, en men is tot een ander beginsel overgegaan; tot het beginsel dat de ambtenaren hun eigen pensioen zullen opbrengen. Inderdaad is dit eene soort van curatele waaronder men de betrokkenen plaatst. De staat onthoudt hun een gedeelte hunner bezoldiging en legt dat voor hen op. In zekeren zin beschouwt men hen als verkwisters, die alles zouden doorbrengen, en voor welke men dus iets bewaart van het toegelegde, tegen hunnen ziekelijken of ouden dag.

» Ten einde de schatkist in het bezwaar der burgerlijke pensioenen te gemoet te komen (zegt art. 6 van het onderhavige ontwerp) zal op de wedde of belooning, aan burgerlijke ambtenaren, hetzij bij de wet, hetzij door ons of van onzenwege reeds toegekend of in het vervolg toe te kennen, worden ingehouden 2½ pCt.

» Op de wedde of belooning van hem, die, na de invoering dezer wet, voor het eerst eene vaste aanstelling of ook voor het eerst eene vaste belooning verkrijgt, zal worden ingehouden 50 pCt. in den loop van de twee eerste jaren.

» Gelijke 50 pCt. in den loop van het eerste jaar, zal worden ingehouden van elke verhooging van wedde of belooning, die aan de ambtenaren ten deel mogt vallen.

Doch deze opgedrongen geldelijke curatele van den staat schijnt ook niet zeer billijk; in 50 verremen gedwongen wordt zij aan dezelve te onderwerpen. Zeide de staat: » wilt gij recht hebben op pensioen, zoo moet gij er u aan onderwerpen; » — goed, zeer goed. Maar dit is het geval niet. Zij onthoudt elken ambtenaar in elk der twee eerste jaren na zijne aanstelling een vierde der bezoldiging; en trekt hem vervolgens 2½ pCt. van gezegde bezoldiging af. Dit geschiedt ter pensionering van hem, van zijne weduwe en weezen. Zoo wordt reeds den ambtenaar die ongehuwd zal blijven, en dus minder belang bij het pensioneren heeft, even veel afgehouden als den andere, die eene vrouw en kinderen nalaten kan, voor wier onderhoud hij anders op andere wijze zou moeten zo-

gen. Zoo wordt hetgelijks den ongelukkigen, zwakken, ziekelijken of gebrekkigen mensch, die met zekerheid kan berekenen, dat hij niet lang zal leven, nooit in de termen vallen zal van pensioen, even veel afgehouden als dengene, die wellicht 20 jaren pensioen trekken zal. En nog onbillijker wordt de gedwongen onthouding ten behoeve des pensioens, omdat men geen pensioen wil verleenen aan hem, die, tenzij hij den lande veertig jaren gediend heeft, zonder ziels- of ligchaamsgebreken, goedvinden mogt zijn ambt neder te leggen. Aan eenen kundigen, ijverigen, braven man hebt gij gedurende twee jaren een vierde van zijne bezoldiging onthouden; ten behoeve van een eventueel pensioen; maar nu is die kundige, ijverige, brave ambtenaar tevens een onafhankelijk denkend man; hij ontvangt bevelen die hij niet goedkeuren kan, en liever dan dezelve uit te voeren, legt hij zijn ambt neder — en de gelden hem voor eventueel pensioen onthouden, heeft hij verbeurd. Ziedaar het loon der ongekrenkte braafheid. De man van eer kan gaan hedelen.

Maar stel zoodanig mensch als een droomwezen in het goede land onzer vaders, als een mensch die slechts in het brein des Arnhemers en zijn voor ambten ongeschikten aanhang kan bestaan; — ministerieel mogelijk is het dan toch, dat een ambtenaar, alvorens tien jaren te hebben gediend, niet in en door de dadelijke uitoefening zijner functien, volstrekt buiten staat worde gesteld om den lande langer te dienen, maar door ziekte of ongesteldheid, buiten eenigen zamenhang met zijne functien, zich genoopt, ja genoodzaakt zie zijn ontslag te vragen: — ook deze heeft de gelden verbeurd, hem voor een eventueel pensioen onthouden (zie art. 4 en art. 1 van het Ontwerp).

Om al dergelijke onbillijkheden te voorkomen en om daarbij het financieel beheer te vereenvoudigen, zou het ons verkieselijk schijnen dat het pensioneren voortaan geheel wierd afgeschaft; de enkele gevallen van wonden in de uitoefening zijner functien bekomen, slechts uitgezonderd.

Laat ieder zich zelf van zijne bezoldiging onthouden en tegen ongesteldheid of ouderdom, voor weduwe of kinderen opleggen, wat de staat thans voor hem doen wil. Wat behoeft hij aan zoodanige curatele te worden onderworpen? Wat behoeft de staat die op zich te nemen?

Buitenlandsche berigten.

TURKIJE.

Konstantinopel, 17 aug. De financien der Porte bevinden zich tegenwoordig in eenen slechten toestand. Bijna alle kassen zijn ledig, de burgerlijke ambtenaren zijn meest van twee tot drie maanden met hun traktement ten achteren. De Turken schrijven den grooten geldnood eenig en alleen aan het nieuwe door Redschid-pacha ingevoerde regeringsstelsel toe, zonder te bedenken, dat het hoofdenakbeeld van de scheiding der administratie van de uitvoerende magt in de practische op zich zelf zeer goed, en zoo wel voor de regering als voor de natie zeer voordeelig was, en dat men alleen in de praktische aanwending gesfaald heeft. — Een Duitsche adellijke, W. v. B., die vroeger als officier in het Oostenrijksche leger moet hebben gediend, is tot

